

H o v o r n a .

Jan Caha in memoriam.

Dne 10. ledna 1937 zemřel v Brně po delší nemoci řádný profesor právních věd na české vysoké škole technické v Brně Jan Caha, ve věku 65 let.

Caha se narodil v Rozsochách na Moravě, studoval práva ve Vídni a vstoupil do praktické služby u zemského finančního ředitelství v Brně, kde setrval až do převratu. Po něm povolán byl jako odborový rada do ministerstva financí. Za války se přihlásil do semináře, který jsem spolu s kol. Englišem konal na české technice v Brně a který měl býti semenišťem pro budoucí právnickou fakultu. Byl určen pro absolvované právnický a zúčastnili se ho kromě Cahy na př. Sedláček, Dominik, Stránský, dr. Brychta a jiní. Později se ukázalo, že byl vzhledem k naprosto nedostatečnému vědeckému dorostu na pražské právnické fakultě velmi nutný. V Cahovi poznal jsem záhy zcela rozhodný teoretický talent a měl jsem ho proto k literární práci. Skutečně též napsal referát o úřadu hlavy státu v republikách (1918), uveřejněný v tomto časopise, a později, když jsem pojal úmysl získati ho přes jeho poměrně pokročilý věk pro akademickou dráhu, samostatný spis „Finanční právo a finanční věda“ (1920), orientovaný podle normativní teorie. Na vstup na novou právnickou fakultu nebylo u Cahy pomyšlení, ačkoliv měl k tomu zajisté nutné teoretické nadání, protože mu chyběl doktorát — jako tak mnohým našim synkům z venkova, kteří přes nesporné své schopnosti vykonají za svého studia právě jen to nejnnutnější, aby se co nejdříve dostali do praxe. Tím se asi také vysvětluje, že vědecká činnost Cahova trvala, bohužel, jen velmi krátce: Začal s ní pozdě (1918) a ukončil ji ihned, jakmile byl jmenován profesorem právních věd na brněnské technice po odchodu svého předchůdce prof. Sedláčka na Masarykovu universitu (1921). Jeho zájem o teorii velmi brzy vyprchal — k velké škodě naší domácí právní vědy. Caha činil v pozdějších letech dojem, že mu chybí jakákoliv ambice. Vedle své činnosti na technice přednášel i na právnické fakultě určitou dobu finanční právo a byl členem zkušební komise pro státní zkoušky státovědecké, ale poměrně brzy se obojího vzdal a omezil se — kromě přechodné účasti na druhém a třetím sjezdě československých právníků (1925, 1930) — zcela na svou úřední činnost na technice. Zůstal tedy vlastně tím, čím tak dlouho před převratem byl: úředníkem, který místo vyřizování úředních spisů přednášel a konal zkoušky. Byl obětí malých, sousedských poměrů, ve kterých mu bylo tak dlouho v Brně žítí a od kterých se již nedovedl odpoutati, když konečně nastal velký převrat v životě nás všech a celého osvobozeného národa. A bohužel, jedinou takovou obětí, neboť lidí jeho typu nalézáme u nás ve všech oborech a povoláních. Kolik schopností a talentů se tu pohřbívá! Jak jinak dovedou se u velkých národů uplatnit muži, kteří jistě nejsou nadanější a schopnější! Na to vše vzpomínáme a toho všeho litujeme, stojíce dnes u rakve milého kolegy, jenž velmi slibně zahájil svou vědeckou činnost, ale, bohužel, ji nedovršil.

František W e y r.

Z listárny redakce.

Od pana advokáta a trestního obhájce dra J. D. dostala redakce dopis, který pro jeho aktuální obsah otiskujeme. Zní:

Vážení pánové,

tři reprezentační právnické korporace v Praze, Brně a v Bratislavě vydávají tři právnické časopisy: Právník, Časopis pro právní a státní vědu a Pravny obzor. Když člověk po několik let sleduje obsah těchto časopisů, tu je vidět, že jest určován úplně nahodile, jak Pán Bůh dá a nahodilí přespěvatelé pošlou příspěvky. Ty tři časopisy jsou však papír tak vzácný, že měla by zde býti mezi jejich redakcemi dohoda o docela určité dělbě práce, aby každý časopis přinášel něco jiného, co praktický právník při výkonu svého povolání může potřebovat.

Prosadili jsme před několika lety, že Česká advokacie v Praze je po výtce stavovským orgánem advokátů, ačkoliv také toto posláním plní hodně nedokonale.

Od Právneho obzoru člověk by očekával, že se bude držeti výlučně slovenského práva a bude podávat informace o právních poměrech na Slovensku.

U Čpp. a Právníka bylo by dobře vyloučit z jednoho časopisu látku, kterou přináší časopis druhý. Na př. literární přehledy, judikatura.

Velkou chybou je, že pro uvedené časopisy není vydáván systematický rejstřík, který by umožňoval použití článků v nich obsažených v praxi. Výborný by byl jeden rejstřík, který by systematicky zpracoval články ze všech tří časopisů za minulá léta, od posledních rejstříků Právníka i brněnského časopisu, nebo aspoň materiál popřevratový. Na judikatuře v časopisech nezáleží, protože pro ni máme rejstříky od Sbírek nejv. soudu. Ale mnohdy člověk potřebuje hlubší informaci o nějaké právní instituci, a není času, aby si sedl a trpělivě zkoumal rejstříky minulých ročníků.

Poroučím se Vám.

Co pisatel praví v prvním odstavci, je nesporně správné. Všecky tři jím uvedené odborné časopisy právnické rediguje z velké části skutečně listonoš! Ale je nutné, aby si spousta našich praktických právníků, kteří ovládají pero k literárním (byť i snad jen kratším) projevům, upřímně přiznala: mea culpa, mea maxima culpa! Je to přímo žalostné, jak málo se zúčastní tyto nepřehledné řady na literární tvorbě ve svém vlastním oboru, srovnáme-li poměrnou čílost praktických právníků u jiných národů, na př. německého. Nelze přece říci, že by právě naši praktikové byli zásadně přetíženi svými vlastními povoláním, než cizí. Ve své dlouholeté redaktorské činnosti nabyt jsem zkušenosti, že příčina tohoto zjevu není ani větší přetíženost, ani snad menší schopnost, nýbrž spíše povšechně menší zájem o odbornou literaturu. Ten jeví se na př. také v zahanbující skutečnosti, že, jak jsem již jednou měl příležitost se o tom zmíniti, u nás přes existenci několika tisíc praktických právníků, nemůže vycházeti ani jeden odborný právnický časopis a téměř ani jediná teoretická knížka právnická, ať jedná o čemkoliv, bez umělé pomoci ve formě různých podpor (subvencí) se strany veřejných korporací, zejména státu, nebo ubohých autorů samotných. To je věru nadmíru ubohý stav! Co si v takových poměrech má počítí chudák redaktor? Ne-

lze přece od něho žádati, aby nejen redigoval (pomocí onoho listonoše), nýbrž i psal svůj časopis sám! Odkud by ostatně měl brát vědomosti, jimiž by poučoval praktické právníky všech kategorií o tom, „co při výkonu svého povolání mohou potřebovat“?

Pokud jde o pisatelem navrhovanou „dělbu práce“, byla by proveditelná pouze v příčině sdělování judikatury. Je skutečně zbytečné, otiskuje-li každý časopis tytéž judikáty a stačila by jediná příloha ke všem. Ale ohledně ostatní látky, na př. literárních přehledů, by se navrhovaná dělba rozhodně nedoporučovala, poněvadž by předpokládala, že si praktikové předplácejí všechny tři časopisy; ve skutečnosti je však u nás právní praktik, který si dopřává předplatné za jediný z nich, již pravou bílou vránou mezi svými kolegy. Jinak by naše celková literární tvorba v oboru právnickém nemohla býti tak ubohá, jaká ve skutečnosti jest. A nelze se vlastně ani příliš diviti oněm oficiálním teoretikům právním, t. j. vysokoškolským profesorům, kteří svou literární tvorbu — vedle příležitostných projevů časopiseckých — omezují na vydávání svých „lejster“ tiskem, poněvadž pro ně jedině mohou počítat na dostatečný odbyt u zájemníků, ovšem většinou nucených!

Mám za to, že hlavní příčina neuspokojivého stavu našeho odborného časopisectva a literární tvorby právnícké vůbec spočívá v tom, že velká většina našich praktických právníků omezuje svůj zájem zásadně jen na věci, které mají bezprostředně pro jejich praktickou činnost cenu a význam. Těch je sice velmi mnoho, ale přece samy o sobě nestačí na provoz skutečně vědeckých (teoretických) odborných časopisů. F. W.